Van bezit naar toegang: actueler dan ooit

26-04-2012 10:04

Wat verder opviel was de - al dan niet (on)bedoelde - rode draad die door het programma leek te lopen: het leesgedrag verandert, en de consument hecht steeds minder aan bezit. Dat is ook logisch, omdat toegang verbetert: zie Spotify, Netflix, Veamer enzovoort. Er werd dan ook openlijk afgevraagd waarom zo'n model niet voor boeken zou kunnen werken. Interessant was in dat licht de discussie over het bibliotheekplatform: op 12-12-12 'moet en zal' het bibliotheekplatform live zijn, waarop het uitlenen van e-boeken mogelijk zal worden. Het gemak waarmee aan allerlei praktische en technische uitdagingen voorbij werd gegaan was schrijnend - maar enig idealisme is ook mij niet vreemd, dus wie ben ik om anderen daarop af te rekenen.

Interessant was het om in die context het oude zeer tussen uitgevers en bibliotheken nog een keer op te zien bloeien. Immers: bibliotheken willen zo veel mogelijk uitlenen (toegang), en uitgevers willen zo veel mogelijk verkopen (bezit). De enige manier waarop die twee elkaar gaan vinden vergt een ander businessmodel: een businessmodel dat de vertaling van het fysieke product naar het elektronische product volledig loslaat. Oplossingen die beperkingen stellen aan het aantal keren dat een e-boek kan worden uitgeleend ('na dertig keer is het vies') of tegelijk kan worden uitgeleend ('we hebben maar tien licenties, dus u moet wachten tot lezer X zijn e-boek heeft ingeleverd') zijn gedoemd om te mislukken. Zoals een van de prominente uitgevers van Nederland die dag opperde: er zal per uitlening betaald moeten worden. Dat haalt het businessmodel van bibliotheken onderuit, maar dat lijken ze zich nog niet te beseffen.

Helaas heb ik alleen de bijeenkomst in Amsterdam meegemaakt, want de dag ervoor werd hetzelfde symposium in België georganiseerd. Ex-platenbaas Dirk De Clippeleir - door schade en schande wijs geworden - betoogde daar dat beschermen wat je hebt een slechte strategie is. God, wat heeft die man gelijk. Maar of het publiek in Amsterdam dat door had waag ik te betwijfelen.

David Huijzer